ԱՐԱՐԻՉ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գարսկաստանի համար տարեկան 5 Ֆր. և կամ 2 րբլ. 50 կ. Թղթակց. Ուրիշ ամեն տեղի համար ուր այս լրագրի մուտքը արգիլուած չէ, տարեկան բաժանորդագինն է 20 Ֆր., վեցամսեայն 10 Ֆրանգ և եռամսեայն 5 Ֆրանգ։

Բաժնեգիները կանխիկ կը վճարուին և Տնօրէնութիւնն ինք կը վճարէ լրագիրը ղրկելու փոստի ծախքը։

Նամակ և ծրար պէտք է ղրկել հետևեալ հասցէով· M. PORTOUKALIAN, rédacteur du journal *Arménia*. MARSEILLE (France)

Չ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3

1890 ՕԳՈՍՏՈՍ 23

ՕԳՈՍՏՈՍ 11 (Հ· Տ·)

ՏԱՓԱՔ

ԿԸ հրատարակուի Դ. և ԵՐԲ. օրեր

ՊԱՏՄԱՆՆԵՐ

Խմբագրութիւնը, եթէ հարկ համարի, համառօտելով և կամ մասամբ միայն կը հրատարակէ իրեն ղրկուած գրութիւնները։ Պարտաւոր չէ վերադարձնել չհրատարակուած ձեռագիրները։ Ծանուցումներ կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով։ Ծանուցման 1 միջակ գիրը 1 սանդիմ կարժէ· 1 գլխագիրը 2 սանդիմ։

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues aux bureaux de la Rédaction (Rue Vacon, 50)

ՀԱՑՈՑ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՆՊԱՏԱԿ ԵՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

(Շարունակութիւն)

«Հայոց Հայրենասիրական Միութեան» նպատակն է աշխատիլ վարչական բարենորոգութիւններ մուցանելու Թիւրքահայաստանի մէջ, Հայ ժողովրդի տեղական պէտքերին համաձայն։ Հայ ժողովրդի ցանկութիւնն է իրաւունք ստանալ ազատօրէն ինքզինք կառավարելու որով միայն պիտի կրնան վերնալ այն հարստահարութիւնները որոնք այսօր Հայաստանի թշուառութեան և աւերակ դառնալուն պատճառ կը լինին։

«Հայոց Հայրենասիրական Միութիւն»ը իւր նպատակ իրագործելու համար իւր կարողութեան չափով կը գործադրէ ամեն յարմար եղած միջոցներն, ժամանակի պահանջներին համեմատ. կաշխատի ներքին ոյժ գոյացունել Ազգին մէջ իւր ազատութեան համար, հրատարակութիւններ կանէ, դիմումներ կանէ որոց որ պէտք է և նիւթապէս ու բարոյապէս կը քաջալերէ անոնց որոնք անձնուիրութեամբ կաշխատին հայրենիքի ազատութեան գործին։

Միութիւնը կունենայ իրեն բերան եղող լրագիր որ, բացի զանազան լուրեր տալէ իբրեւ լրագիր, կը հաղորդէ ընդհանրութեան ինչ որ Միութիւնը ուզէ հաղորդել, տեղեկութիւններ կուտայ Հայաստանի և տարբնակ Հայերի դրութեան վրայ և կը ծառայէ հայրենասիրական եռանդը արծարծելու Հայերին մէջ։*

Ծանօթ. «Հայոց Հայրենասիրական Միութեան» անդամակիցի կամ թղթակիցի ուզողներն պէտք է դիմեն հետեւեալ հասցէին.

M. Portoukalian
(FRANCE) Marseille

* Հայոց Հայրենասիրական Միութիւն»ը կը նպատակ Արմենիա լրագրի հրատարակման։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ե՞ՐԲ ԿԸ ՇԱՐԺԻՆ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՅԵՐԸ. —Նամակ Թիւրքիահն (Կ. Պոլիս).— Նամակ Թիւրքիահն (Կ. Պոլիս)· — Տեղեկագիր Հայաստանի վիճակին վրայ. —Բ. Դրան ընտրելին Հայոց պատրիարքութեան համար.—Գեր. Խորէն Նարպէյ.— Միշան բիւրք լրագրի յօդուածը Գումգափուի կռուին առթով. — Թուրքապարսկական սահմանագլխին վրայ. — Թէհրանի «Հայկազեան» վարժարանը եւ իւր գործիչներ. — Պր. Չերազի դիմումները եւ L'Arménie լրագիրը. — Տեղական.—Արտասահմանի լուրեր· —Ծանուցումներ։

Ե՞ՐԲ ԿԸ ՇԱՐԺԻՆ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՅԵՐԸ

Մի քանի չաբաթէ ի վեր փափուք մը և հետաքրքրութիւն մը սկսեր է տիրել Հայոց զանազան շրջաններու մէջ։ «Ի՞նչ նոր լուր երզրումէն, ի՞նչ կը հեռագրէ Հավաս կ. Պոլսէն, անգլիական թերթերը ի՞նչ գրեցին այս մասին» եայլն այսպիսի հարցումներ կը լինին, կը կրկնուին անդադար։ Կարծես թէ Հայերը բորբոքուած իրենց նահատակ կարնեցի եղբայրների մահուան վրայ, զէն ի ձեռին, չըսեմ քսակ ի ձեռին, պիտի դիմեն հայրենիքի օգնութեան։ Սակայն դժբաղդաբար կը տեսնուի որ Հայը մեծ հետաքրքրութեամբ հարցունելէ և լսելէ ետք կարնոյ լուրերը, լոկ ուբախութեան ցոյցեր կընէ, օտարազգիի մ'առջեւ պարծանքով կը խօսի կարնեցիներին վրայ, լուռի գովեստներ կուտայ անոնց քաջութեան և անկէ ետք ալ ոտքերը կերկնցունէ կակուղ բազմոցին վրայ, իրեն չափ հանգիստ պառկած կարծելով այն կարնեցիները և վանեցիները որոնք բանտերու խոնաւ գետնին վրայ կերկննան այժմ։

Բայց ո՞վ պիտի փութայ օգնել մեր այդ հայրենակիցներուն. և մեռածներուին համար հոգեհանգիստ կատարուելէ ետք ո՞վ պիտի չարժի զէնք հասցունել տալու կենդանի մնացողներուն. այդ ամենէն կարեւոր կէտ մենք կը մնռնանք մեր հայրենասիրական ուրախութեան մէջ։ Ո՞ւր են այն Հայեր որոնք այնքան խոստումներ կանէին որ «եթէ մի չարժում տեսնեն Հայաստանի մէջ, իրենց դրամ առատօրէն պիտի տան»։ Հայաստանի մէջ պատահած վերջին դէպքերն չարժում չեն ապա ի՞նչ են, ղբօսանքի համար է որ արիւն կը թափուի թէ ոչ ցոյց տալու համար թէ Հայաստանցի Հայն ալ սկսած է չարժիլ և հետեւապէս դուրս գտնուող Հայուն ալ պարտք կը լինի զօրացունել, մեծցունել այդ չարժումները։ Բայց եթէ մենք ալ մեր կարգին ուշանանք կատարել մեր պարտք և աչքերնիս դիտմամբ գոցենք չտեսնելու համար թափուած արիւնն, ալ ի՞նչ կը նշանակէ մեր կեղծաւոր գովեստներով խանգարել նահատակների հանգիստ քունը. նոքա իրենց կեանք և ստացուածք միանգամայն տուին և կուտան, իսկ այստեղ Եւրոպաի Հայերը կըսպասեն որ լինի մեծ չարժում, չա՛տ մեծ և վերջնական չարժում որ իրենք բարեհաճին իրենց քսակ բանալ։ Արտասահմանի հայրենակիցնե՛րս, արդեօք այն ատեն պիտի հասցունէք ձեր նպաստ երբ Հայաստանցիք իրենց տըկար ուժերով փոքր չարժումներ փորձելէ ետք անօգնական իյնան և այնտեղ գտնուած կուռօղ ուժերն ալ փըտին բանտերու մէջ, հեռանան հայրենիքէն. կամ թէ այն ատե՞ն պիտի չարժի ձեր առատաձեռնութիւն երբ մի օր ժողովուրդներն մէջ գտնուած թագուն ուժով Հայաստան ցնցուի և կատարուած չարդերէն Եւրոպան իսկ սոսկալով ելնէ մի գոհացում տալ կատաղած հայ գիւղացուն. այդ ատե՞ն պիտի փութաք ձեր դրամներ . . . փոխ տալու. մի՛ նեղուիք, այդ ատեն Հրեայներն ալ պիտի փութան Հայոց նպաստել, որովհետեւ վերածնելու մօտ եղող հայ իշխանութեան կրնան փոխ տալ օտարներն ալ առատ շահեր առանալու հաշիւներով։ Այդպէս ալ ըրաւ Անգլիա 1825ին. երբ տեսաւ որ Յոյները օր ըստ օրէ կընդարձակեն ապստամբութեան գործը և հաւանական կը դառնայ անոնց ազատութիւն, փութայ առատաձեռնօրէն տալ, ոչ թէ 10–15 Ֆրանք, ինչպէս կուտան մեր Հայ հայրենասէրները, այլ 15 միլիօն Ֆրանքի մեծ դումար մը Յունաստանի ազատութեան գործը գլուխ հանելու համար։ Բայց դուք, Հայեր, որ հայրենիքին օտարներն չէք այլ զաւակներն, ձեր մօր անելիք օգնութիւնն ալ այդչափ ետքի՞ պիտի պահէք և օտարների՞ն հետ պիտի սկսիք նպաստել ապստամբութեան սուրբ գործին։ Հայրենիք հիմա չարժիլ սկսած է, հիմա պէտք ունի ձեր նպաստին։

Անհատ Հայերէ զատ փոքրիկ ընկերութիւնները ալ կան դէս ու դէն այս ու այն քաղաքներու մէջ կազմուած հայրենասիրական նպատակով։ Ագռնք ալ կըսպասեն . . . որ մեծ չարժում լինի օգնութեան արժանի, անոնք ալ չեն զիջանիր ներկայ փոքր չարժումներուն օգնել, խառնելով իրենց ուժերը աւելի մի մեծ ուժի մէջ, Որչափ կը լսեմ, այդ փոքր ընկերութիւնները այժմ ուրիշ գործում չունին, եթէ ոչ տարին մի անգամ հաւաքուած դրամներն աչքէ անցունել, զուարճանալ իւ տես այդ գումարին, բայց ցաւիլ եթէ իրենց հրաւիրես որ այդչափ սիրած գումարնին պարտէն զոհել իրենց նպատակին. տղաքներն ալ այդպէս կը վարուին որոնք իրենց խնայած մի քանի ֆրանքներն չարաճին անգամ մը քսակէն դուրս կը հանեն, կը համրեն, դարձեալ կըհամրեն և վախով նորէն քսակին մէջ կը լեցունեն։

Դժբա՛զդ Հայրենիք, քո հայրենասէր զաւակներդ ալ կըսպասեն որ գուն ոտքի ելնես, յետոյ իրենք գան և առանց ամչնալու ըսեն թէ «մենք ալ կը պատրաստուէինք քեզ ոտքի հանելու»։

Պ.

ՆԱՄԱԿ ԹԻԻՐՔԻԱՅԷՆ

Կ. Պոլիս, յուլիս 31/12 օգոստ. 90

Գումգափուի կռուին առթով ձերբակալուած կորիճ Հայերէն մէկ մասդեռ կը հեծին Պօլսոյ մուխ և խոնաւ բանտերուն մէջ, թուով դրեթէ 65 հոգի։ Աւելի յանդուգներ և դէպքին հեղինակ կարծուածներ չդիմայակապ կը գտնուին աւելի ծանր վիճակի մէջ. դժուար անկարող է նկարագրել նոյա կրած տանջանքները . . . ընթերցողն ինք կրնայ երեւակայել թէ թիւրքերն ի՛նչպիսի վայրագութեամբ կը վարուին այսպիսի քաղաքական յանցանքով բանտարկելոց հետ։ Պուլկարներուն թիւրքահպատակութեան վերջին ժամանակամիջոցի սոսկալի պատմութիւնն է որ կը կրկնուի այժմ մեր մէջ ալ։

Արդեօք ե՞րբ պիտի չարժի վերջապէս արտասահմանի անտարբերը Հայոց գութը իրենց թշուառ եղբարց վրայ, որ այժմ կը տառապին և կը հեծեն թրքական անլուր բռնակա-

ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ

Հ. Գ. Ս. Ա. Ի. Ա. Ն. Ց.

Ա. Ա. Ն. Ա. Ն. Ց.

Ա. Ա. Ն. Ա. Ն. Ց.

Ա. Ա. Ն

ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐ ԴԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԳՈՒՆԱԿՈՒՄԸ

(Ընթացք)

Ժողովրդական դատավորներ ընտրելու կարգի մասին օրէնքի նախագիծը, որ ներկայացուած է Ազգային Ժողովին, ունի հետեւեալ պատմական նախաբանը.

«Հայ, որ ունեցել է իր ազգային դատաստանները, որ ունեցել է իր ազգային դատաստանագիրքը, որ ունեցել է իր ազգային դատաստանական սովորութիւնները, որ ունեցել է իր ազգային դատաստանական ինքնավարութիւնը, որ ունեցել է իր ազգային դատաստանական ինքնավարութեան ներքին ու արտաքին երաշխաւորութիւնները, հայ

որոնք զարդարուած օրիորդաց զանազան ձեռագործներովք։ Երբէք ըսպասելի չէր որ մի տարուայ ժամանակամիջոցում օրիորդաց ուսումնարանն կարողանար այդչափ յառաջդիմութիւն ունենալ՝ ինչպէս նաեւ իրենց ուսման մասին՝ որն ապացածից աւելի էր։

Բայց դժբաղդաբար Թէհրանայ ազգային գործերի մէջ խառնողներ չատ կան և ամեն մի մարդ ցանկութիւն ունի մի ոեւէ ազգային հաստատութեան գլուխ կոչուելու, առանց իմանալու թէ այդ լուծն կարող է տանիլ թէ ոչ։ Այդպիսիներին խորհուրդ կուտայինք որ թէհրանայ նըման մի փոքրիկ քաղաքում փոխանակ առանձին առանձին գործելու, թող միանան, մի ուժի տէր լինին որ յետոյ ոչ ոք կարողանայ քակել այդ կապ։ Մինչդեռ այժմ ինչ որ մէկն է չինում, միւսն առանց ամչնալու մի հարուածով ուզում է ամեն ինչ ոչնչացընել։ Ամօթ է մեզ թէհրանաբնակ Հայերիս որ քսան տարիներէ ի վեր գոյութիւն ունեցող մի վարժարան թողնենք քանդել և մենք պաղարիւն կանգնենք և տեսնենք նորա հիմնայատակ լինելը։

Գործել պէտք է և ոչ խօսիլ, ինչպէս որ անում են չատերը մեզնից։

ՊՐ. ՁԵՐԱԶԻ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐԸ ԵՒ L'ARMÉNIE ԼՐԱԳԻՐԸ

1878ի հայ պատուիրակութեան քարտուղար և այժմ Լոնտոնի l'Arménie (Լ'Արմէնի) լրագրին խմբագրապետ Պր. Մինաս Զերազ՝ օգոստ. 15ի թերթին մէջ կը յայտնէ որ Հայաստանի արդի կացութեան նկատմամբ գրութիւններ ղրկած է Իտալիոյ, Աւստրիոյ, Գերմանիոյ, Ֆրանսայի և Ռուսիոյ արտաքին գործերի նախարարութիւններին։ Կը յաւելու նաեւ որ, եթէ ատոնց պատասխաններ չը հրատարակեր, չնշանակեր որ անպատասխան մնացած են։ Հրատարակութեան չեն կրնար տրուիլ այնպիսի նամակներ որոնք մասնաւոր կամ մըտերմական վերաբերութիւն կը կրեն։

Օգոստ. 15ի թուին մէջ ուրախութեամբ կը կարդանք նաեւ որ l'Arménie առաջիկայ տարեգլխէն (1890 նոյեմբեր) սկսած, ամիսն երկու անգամ պիտի հրատարակուի, մի փոքրիկ յաւելուածով իր բաժնորդագնի վրայ. տարեկան (24 թիւ) բաժնորդագինը պիտի լինի 15 շիլինգ (18 ֆր. 75 սանթիմ) փոխանակ 10 շիլինգի. իսկ իրեւ նամակ ընդունողներին համար 20 շիլինգ (25 ֆրանգ)։

ՏԵՂԱԿԱՆ

Մարսէյլի հայ գաղթականութիւնն երէկ երեկոյ Ընդհանուր ժողով ունեցաւ իրեն մի նոր Հոգեւոր Հովուի ընտրութեան համար։ Քուէներուն մեծամասնութեամբ ընտրուեցաւ Արժ. Տ. Սահակ վարդապետ Այվազեան։

Նորին Արժանապատուութիւնը Ամեն. Երիմեան Հայրիկի ձեռնադրած վարդապետներէ մին է։ Ուրախութեամբ կը շնորհաւորենք մեր նոր Հոգեւոր Հովուի ընտրութիւնը։

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

Ապտնիայի մէջ ծագած ապստամբութիւնը հետզհետէ աւելի կընդարձակուի։ Արնաւուտները ինքնավարութիւն կը պահանջեն։ Թիւրք կառավարութիւնն ինը վաշտ հետեւակազօրք, նաեւ թնդանօթներ ղրկած է ապստամբները ճնշելու համար։ Ապստամբներն աւելի լաւ կը հասկրին ամենքը մէկէն ջարդուիլ քան թէ զիջանիլ։

—Լուր կայ թէ Փարիզի և Լոնտոնի օսմանեան դեսպանները պիտի փոխուին։

—Պուլկարիոյ նախկին վեհապետ Ալեքսանդր իշխանն իրեն որդեգրեր է հազարապետ Փանիցայի զաւակները։

— Պուլկարիոյ Ֆերտինանտ իշխանը օգոստ. 14ին վիտին եկած և հետեւեալ օր Սոֆիա մտած է։ Իշխանը չնորհակալութիւն յայտներ է Պր. Սթամպուլօֆին որ իր բացակայութեան ժամանակ լաւ կառավարած է երկիրը։

— Ալմանիոյ Վիլհելմ կայսրը Անգլիա երթալով իւր մեծ մայր Վիքթորիա թագուհին տեսնելէ յետոյ, Պետերբուրգ գընացած է այժմ Զարին հետ տեսակցիլ։ Հաւանական կը թուի, ինչպէս կհնթադրեն ոմանք, որ այս տեսակցութիւն քաղաքական հետեւանքներ ունենայ։

—Աւստրիոյ արտաքին գործերի նախարար Գալնոքի կոմսը Ռումանիոյ կառոլոս թագաւորին որ Վիէննա կը գընանուի այժմ, այցելութեան երթալով 2 ժամէն ոչ պակաս տեսակցութիւն արաւ։ Այդ երկարատեւ խօսակցութեան մեծ նշանակութիւն կը տրուի։

ԾԱԽՈՒ ԳԻՐՔԵՐ

Հետեւեալ գիրքերն կարելի է ստանալ Արմէնիոյ խմբագրատունէն, իրենց առջեւ նշանակուած գիներով և փոստի ծախքը խմբագրատունէն վճարուելով։

Արժէքը կանխիկ չվճարուած՝ գիրք ղրկուիր։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ

Ա. ՀԱՅ ԴԻՒՑԱԶՆՈՒՀԻ ՄԸ (ոպառած)։
Բ. ՀԱՅ ԴԻՒՂԱՑԻ »
Գ. ՍԱՂՄՈՍ ԻՍՐԱՑԵԼԻ »
Դ. ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒԼՂԱՐԻՈՑ ԵՒ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՊՈՒԼՂԱՐ ԱՊՍՏԱՄԲԱՊԵՏԱՑ (Պուլղար ազգին իր ազատութիւն ձեռք բերելու համար մէկ դարէ ի վեր արած ջանքերի խիստ հետաքրքրաշարժ նկարագրութիւնն է։) 1 ֆր. 50 սթիմ։

Ե. ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ԹՇՈՒԱՌՆԵՐԸ.—(Հայաստանցիներէն պանդխտութեան տխուր հետեւանքներէն մէկ փոքրիկ պատկերը կը ներկայացունէ վիպական կերպով։) 2. ԳԱՄԱՌ ՔԱԹԻՊԱ — ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ յետ այբուբենաց աւարտելոց. (Մեծանուն հայ բանաստեղծին վերջերս գրած ազատաշունչ ընտիր ոտանաւորներէն 3ը՝ առանձին տետրակով հրատարակուած են)։ 50 հատը 2 ֆր. և 50 սանթիմ, հատը 10 սնթմ.։

Է. ԼԻՆԶԻ ՕՐԷՆԻՔԸ ՏԱՃԿԱՀԱՑԱՍՏԱՆՈՒՄ.—Այս տետրակի մէջ ցոյց կը տրուի թէ բռնաւորների և ազգամատնիչ Հայերի դատաստանը ի՞նչպէս պէտք է տեսնուի այնպիսի երկիրներէ մէջ ուր օրինաւոր և արդարադատ կառավարութիւն չկայ։)

Մէկ օրինակի գինն է 20 սանթիմ. 20 օրինակը 3 ֆրանգ և 50 սանթիմ։

HISTOIRE D'ARMÉNIE

ILLUSTRÉE

Un livre réclamé et attendu depuis longtemps, j'ose le dire, c'est l'histoire de l'Arménie, d'un peuple qui remonte à la plus haute antiquité et que l'Europe ne connaît pas, malgré toutes les publications de quelques orientalistes spéciaux.

On trouve bien quelques brochures écrites par des savants, qui ont eu à cœur de fouiller dans les documents relatifs à ce grand peuple d'Arménie ; des journaux et relations de voyages ont bien dit quelques mots sur les Arméniens et leur pays, mais une histoire proprement dite de l'Arménie manquait encore. Rév. P. Jacques Dr Issaverdens, le savant Mekhithariste de Venise, vient de combler cette lacune et de satisfaire au désir non seulement des érudits et des chercheurs, mais de tout le monde lettré, en écrivant cette histoire d'Arménie.

Pour que ce nouveau livre soit accueilli avec plus d'empressement, il est illustré de soixante-trois figures, hors texte, de différents artistes célèbres. L'édition est du format grand in-4°.

L'ouvrage entier, composé de 3 grands volumes, se vend 100 francs aux bureaux du journal l'*Arménia*, à Marseille. Franco 110 francs.

ARMENIA

AND

THE ARMENIANS

Being a sketch of its
Geography and Civil history

BY

R. Dr. ISSAVERDENS
Member of the Armenian Institution
and Academy of St. Lazaro
at Venice.

SECOND EDITION.
1878

Is to be sold in the *Armenia*'s office. Price 5 francs and 50 centimes (4 sh. 5 pen), free of postage.

ԻՄ ՀԱՅՐԱՍՊԱՆ ԸՆԿԵՐԸ

(Կ. ՊՕԼՍՈՅ ՀԱՑՈՑ ԿԵԱՆՔԷՆ ԱՌՆՈՒԱԾ ՄԻ ԻՐԱԿԱՆ ՎԷՊ)

ԳՐԵՑ ԱՊԱԳԱՐԻՊ

Այս հետաքրքրաշարժ գրուած կը ներկայացունէ ընտանեկան տխուր պատկերներէ մին ուր կը տեսնուի թէ անբարոյական մի հայր իւր ապականուած վարքուբարքով որչա՛փ չարիքներու պատճառ դարձած է և վերջ ի վերջոյ ինք ալ իւր որդու ձեռքով սպաննուած և անհետացած է աշխարհէ։

Կը ծախուի Արմէնիոյ խմբագրատունը, գին 1 ֆրանգ, փոստի ծախքը խմբագրատունէն վճարուելով։

ՀԱՅ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԿԵՐԸ

1878ին Պէռլին գնացած Հայ պատուիրակութեան պատկերը՝ գեղեցիկ թղթի վրայ առնուած և պատուիրակներուն անուններն հայերէն և ֆրանսերէն տառերով միանգամայն տպագրուած, կը ծախուի Արմէնիոյ խմբագրատունը։ Գինն է 1 ֆրանգ, փոստի ծախքն խմբագրատունէն վճարուելով։

Հ. ՆԵՐՍԷՍ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ.— Տեղագրութիւնք ի փարր եւ ի Մեծ Հայս (Մխիթարեան վարդապետներէն Հ. Սարգիսեան 10 տարի հետաքրքրութեամբ շրջելով Մեծ և Փոքր Հայաստանի մէջ, երկիրը անձամբ ուսումնասիրած է և իր աշխարհագրական և պատմական հետազոտութիւնների արդիւնքն եղած է այս հայկական և տաժանելի աշխատութիւն մեր հայրենի երկրին վերաբերեալ։ Հ. Ներսէսի տեղագրութիւնը կը բաղկանայ քառածալ 290 երեսներէ, կը պարունակէ Մեծ և Փոքր Հայաստանի 6 աշխարհհներու տեղագիծ քարտէզներ (Վան, Շիրակ և Զարիշատ, Կարին, Բաբերդ, Սեբաստիա և Թորթում), 15 պատկերներ քաղաքներու և չէնքերու, 21 յատակագիծներ զանազան չէնքերու, 317 արձանագրութիւններու (որոց 262ը հայերէն, 29ը վրացերէն, 25ը յունարէն և 1ը տաճկերէն) և 8 ընդարձակ կամ փոքր բեւեռագրութիւններու ընդօրինակութիւններ։) Այս գիրք որմէ այժմ սակաւագիւտ օրինակներ միայն կան մնացած, կը ծախուի Արմէնիոյ խմբագրատունը։ 27 ֆր.

—ԽՈՐԷՆ Ծ. Վ. ՍՏԵՓԱՆԷ. — Մովսէս Խորենացւոյ Հայկական պատմութեան աշխարհաբար թարգմանութիւնը (Գեր. Խորէն վարդապետի այս գործ որ Պետերբուրգ տպագրուած է, Իզմիրեանցի կըտակած Սահակեան-Մեսրոպեան մրցանակին արժանացաւ այս տարի։ Ունի մի ընդարձակ հմտալից յառաջաբան և բազմաթիւ ծանօթութիւններ Խորենացւոյ գրած Հայոց պատմութեան վերաբերեալ որոնք բնագրէն աւելի տեղ բռնած են)։ 5 ֆր. 50 սնթմ.

— ԼԷՕ.—Վահան Մամիկոնեան (Վարդան Մամիկոնեանի եղբօրորդուն վահանի գործերն մեր Հայոց պատմութեան ամենափառաւոր էջերէ մին կը կազմեն։ Ռուսիացի հայ գրագէտներէն Պր. Լէօ վիպական հետաքրքրաշարժ ոճով պատկերացուցած է այս գրուածի մէջ թէ ինչպէս Վահանի հետ միաբանող Հայերն, թէեւ փոքրաթիւ, ուրիշների վրայ յաղթեր տածելէ յետսահատ, իրենց յոյս գըրին Աստուծոյ վրայ և քաջ ու խոհեմ Վահան Մամիկոնեանի առաջնորդութեամբն կռիւներ անելով, վերջապէս յաջողեցան իրենց պահանջած իրաւունքներ առնել Բ. Դռնէն)։ 0,90 սնթմ.

Վերոգրեալ գիրքերն ղրկելու փոստի ծախքը կը վճարուի Արմէնիոյ խմբագրատունէն։

ՏԵԱՐՔ ՄՕՐՍ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍԵՂԱՆԱՒՈՐՔ
426 Մէյն, Փիլգէնք փողոցի անկիւնը
ՈՒՍՔԵՐ (Worcester Mass. U. S. America)

Սոյն դրամատան դիմոյ Հայերը՝ Կ. Պօլսոյ և Քարբերդի մէջ անդպիտական և գաղղիական ոսկիով վճարելի փոխանակագիր կրնան ստանալ յոյժ շահաւոր պայմաններով։

Փութացէք և գէհ պիտի ըլլաք։

ՏՆՕՐԷՆ—ԽՄԲԱԳԻՐ
Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ
Le Gérant : FÉLIX ENFFANTIN.

ՄԱՐՍԷՑԼ
Հայերէն տպարան Մ. Փորթուգալեանի
Marseille. — Imprimerie du Midi, M. Schickler rue Vacon 50.